

BERNT KARLSSON vår expert på fällor och fällfångst nås per telefon 0910-58 04 31 eller 070-33 00 633. Adressen är: Svensk Jakt, Norrlandsredaktionen, Svanström 17, 936 91 Boliden

VILTVÅRD FÅNGST & FÄLLOR

Så får du hela fällan full

Norska kråkfällan är en klassiker inom svensk viltvård. Fångstekniken går ut på att vänja kråkorna vid att äta i fällan. Men även fällans placering och konstruktion har betydelse för fångstresultatet.

Under inåttingsperioden ska fällan stå helt öppen, så att kråkorna obehindrat kan flyga ut och in. När man börjar se att ett stort antal kråkor går ner i fällan varje dag, kan det vara dags att lägga tillbaka ena takhalvan, helt eller delvis. Efter ytterligare några dagar är det dags för den andra. Slutligen läggs stegen på plats. De kråkor som nu går ner i fällan genom öppningarna i stegen ska inte kunna ta sig ut igen. Så är det i alla fall tänkt.

Norska kråkfällan är emellertid ett fångstredskap som även erfarna jägare påfallande ofta misslyckas med. Orsakerna kan vara många. Och även de som till äventyrs lyckas få in några kråkor i fällan, kommer snart att upptäcka att fåglarna inte sällan även förmår ta sig ut. Det sker genom samma öppningar som de kom in.

Genom åren har det också lanserats många idéer om hur detta problem kan åtgärdas.

Bo Jacobsson i Östergarn på Gotland, som tre år i rad vun-

FOTO: BO JACOBSSON

Det är bra om fällan kan placeras intill ett träd, som kråkorna först kan mellanlanda i innan de går ner i fällan.

nit "Kråkpokalen" hos Gotlands östra jaktvårdskrets, har sin egen metod. Han har modifierat både stegens mått och utformning.

Stegens bredd har han minskat från 28 till 27 centimeter (invändigt mått). Längst ut vid kanterna är avståndet mellan stegpinnarna fem istället för sju centimeter och på mitten, där kråkorna ska gå ner, har han krympt avståndet från 20 till 18 centimeter. Större öppning behövs inte, enligt Bo.

Själva stegpinnarna har han tillverkat av en fyrkantlist (en gång en tum) samt en trekantlist med en tums sida, som spikas fast mot fyrkantlisten. När stegen läggs på plats är trekantlisten vänd med spetsen nedåt.

– På en vanlig stegpinne hänger sig kråkorna fast med klorna och krånglar sig på så sätt ut genom öppningarna, säger Bo. Men i trekantlisten får de inget fäste.

Med den nya konstruktionen av stegen lyckas han även stänga inne skator i fällan.

Bo är också noga med fällpaceringen.

– Fällan behöver inte gömmas undan helt ute i skogen, men det är viktigt att den står så till att det inte springer folk där stup i ett. Den ska alltså stå på en plats där det inte förekommer så mycket störningar. Dessutom är det viktigt att det finns ett eller några träd intill fällan, som kråkorna kan utnyttja som landningsplats. Trädet ska gärna stå mitt för fällans lägsta punkt.

Vid inmatningen begagnar sig Bo av bröd, spannmål, fisk och sådant slaktavfall som får läggas ut. När fällan börjat dra till sig kråkor lägger han först på ena takhalvan och efter några dagar den andra. Nästa steg blir att stänga dörren till fällan och slutligen lägger han på stegen. Hela inmatningsproceduren brukar ta två–tre veckor i anspråk.

Fällan vittjar han i mörker och han lämnar alltid kvar ett

par kråkor som lockfåglar och vittjar sedan nästa kväll igen, för att ta eventuella eftersläntare. Efter några dagar är det emellertid dags att öppna grinden, ta bort stegen och takhalvorna och starta inåtlingen på nytt.

Bo inleder fångstsäsongen så snart ungråkorna kommit ur bona och håller sedan på till jakttidens slut. Hans årsresultat brukar ligga på cirka 300 kråkor och som mest har han fått 50 på en och samma gång.

– Då stod hela fällan och gungade och det gick inte att se igenom, säger Bo. □

Fotonot: Gotlands östra jaktvårdskrets har inte bara instiftat en "kråkpokal". Ettan och tvåan i kråktävlingen får dessutom 250 hagelpatroner och trean 125. Kretsen betalar också skottpengar för kråkor, tre kronor per par.

Bygg så här!

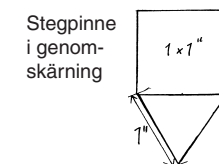
Norska kråkfällan byggs av vanliga brädor, dimension 25 x 75 millimeter alternativt 25 x 100 millimeter.

De fyra hörnstolparna kan ha dimensionen 50 x 50 millimeter. Tryckimpregnerat virke är att föredra.

Fällans längd är 370, bredd och höjd 275 centimeter (maxmått). Taket bör alltid byggas som två från sidorna infällbara luckor, eftersom det underlättar inmatningen. Fällan kan också med fördel byggas i sektioner – två gavlar, två långsidor och två tak – vilket förenklar transporten ut till fångstplatsen. Genom att förborra de olika sektionerna kan sedan fällan enkelt sättas ihop på plats med hjälp av bultar.

Till nät kan användas fyrkants-, sexkants- eller flätverksnät av galvaniserad tråd, kvalitet SIS 1311.

Enligt Naturvårdsverkets kravspecifikation ska nät med maskstorlek 38 x 38 millimeter eller större ha en

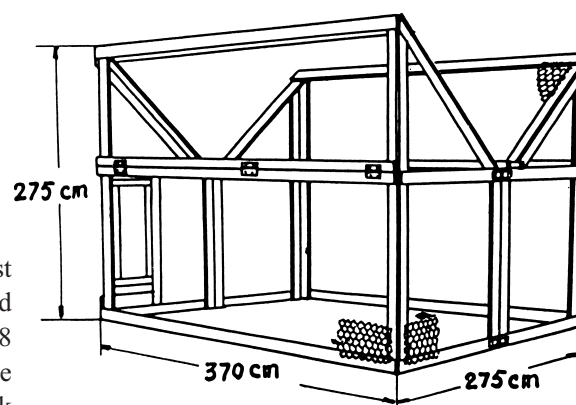

trådtjocklek av minst 0,7 millimeter. Nät med maskstorlek 38 x 38 millimeter eller mindre ska ha en trådtjocklek av minst 1,5 millimeter.

Ett annat alternativ är plastbehandlat ståltrådsnät med valfri maskstorlek och en trådtjocklek (tråd och plast) av minst 1,5 millimeter.

Om det inte går att få tag på tillräckligt brett nät, så det täcker hela sidorna, är det klokt att skarva nätet på längden (parallellt med mark) med skarven så högt upp i fällan som möjligt.

Dörren tillverkas av tryckimpregnerat virke, dimension 25 x 75 millimeter. Dörrhålet bör vara minst 60 centimeter brett och tröskeln cirka 40 centimeter över marken. Dörren ska

vara 10–20 millimeter kortare och smalare än måttet på dörrkarmen, så att den inte sväller fast.

Den viktigaste detaljen i fällan är stegen, som också tar längst tid att bygga. Den ska vara något längre än fällan. Lämpligt material är två slator, dimension 25 x 50 centimeter.

Hur stegpinnarna tillverkas framgår av texten ovan. Inom ett område, cirka 60 centimeter från varje gavel, ska det vara tätt mellan stegpinnarna. I mellanområdet utökas avståndet och här förhindras också kråkorna att flyga ut genom att en bräda (25 x 100 millimeter) anbringas på undersidan av varje stegen. Brädan ska luta något in mot stegens mitt.

Det är viktigt att det finns sittpinnar för kråkorna inne i fällan. Dessa kan lämpligen anbringas i hörnen och fungerar då också som stag. □

